

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn dőlben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Feljelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Kazinczy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitvatartásunk 20 krajczár.

Különfélék.

— **Uj táblabíró.** Dr. Dekker Gyulának járás bíróságunk vezetőjének a király a táblabírói címet és jellegét adományozta. Általános örömmel találta ez a jól megérdemelt kiüntetés mely nemcsak a szabadkai, de az egész ország bírói karának ama kevés számú tagjai egyikét érte, ki a bírói ítélkezés modern irányának, annak az iránynak híve és buzgó harczosa, mely a peres felek jogainak és kötelezettségeinek figyelembe vétele mellett, a peres felek közt való perlekedés hosszu elhuzásának s így a feleknek egymás iránt való ellenséges érzületek felkeltésének megakadályozásában s illetve az egymás iránt való gyűlölet megszüntetésének előmozdításában nyilvánul. Valóságos missiót teljesít egy ilyen bíró a magyar jogtalpra terén és pedig terhes missiót, tapasztalva a pörökódó magyar csokónosságát, ki „jussát nem hagyja“ még ha az súlyos anyagi károsodását és felebarátainak ellenséges érzületét vonja is magára. És örömmel fokozza még az is, hogy a kiüntetés nem fogja városunkat itthagyni, hanem eddigi sikeres működését a legfelsőbb helyről való elismerés által — melyhez városunk közönségének tisztelete és elismerése mindig hozzájárult — megjutalmazva látva, az általa eddig követett irányban fogja tehetőségét a közönségünk javára érvényesíteni és hogy továbbra is közlünk marad társadalmunk egyik legelső, legintelligensebb tagja, fogadja a mi üdvözlésünket is. Dr. Dekker Gyula Zomborban kezdte meg a joggyakorlatot 1881-ben, Kúln és Zomborban járásbírói aljegyző volt, majd később a zombori ügyészhez alügyészé nevezték ki, 1889. szeptember hóban a pancsovai törvényszékhez neveztetett ki bírónak, később ugyanilyen minőségben működött Szabadkán. 1891. december hóban lett a szabadkai járásbíró vezelője, amely állásban a mai napig megmaradt. Táblai bírónak történt kinevezését a hivatalos lap a következőképp közli:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztése folytán Dr. Dekker Gyula szabadkai járásbírónak az ítélőtáblai bírói címet és jellegét díjmentesen adományozom.

Ferencz József s. k.
Dr. Plósz Sándor s. k.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter Olvaszki Jenő szabadkai, Szondi Máttyás zombori és retháli Kovacsics József újvidéki törvényszéki bírákat a VII-ik rangosztályba előléptette.

— **A „Sport egyesület“ diadala.** A „Magyar úszó egyesület“-nek Budapesten tartott tegnapi országos versenyén Szantics György a helybeli „Sport egyesület“ tagja a gyaloglásban az első díjat kapta. Egy angol mértőföldet

ment gyalog 7 perc és 37 mp. javította meg a „continentalis“ rekordot.

— **A „Hymnus“ elől megszökött prépost újabb tette.** Mamuzsits Máttyés prépost plébános újabb tanujelét adta nagy hazafiságának ?? A helybeli egyetemi ifjak aug. 3-án Petőfi gyásznapélyt rendeznek. Az ifjuság kiküldöttjei megjelentek a prépostnál és kérték, hogy a fentti napon gyászmisét tartson. A prépost ur kijelentette, hogy ő Petőfi emlékének nem tart gyászmisét, mert eretnek volt, akkor tartana, ha nem Petőfi, hanem a Szegevárt elesett honvédeknek szólna a gyászmise, ezek között bizonyára volt kath. is. A megjelent ifjak megbotránkozással hagyták ott a prépost urat és a Szt. Ferenczrendi szerzetesekhez fordultak, ahol örömmel teljesítették kérésüket.

— **Névváltoztatás.** Dr. Lemberg Rudolf, bajai születésű, jelenleg Debreczenben állomásozó m. kir. honvéd törzserős vezetőkének „Lengyel“-re kért átváltoztatása a m. kir. belügyminiszter által megengedett. — Czeizner Lajos máv. hivatalnok, bajai lakos, a saját valaminek kiskorú László és Mariška gyermekeinek vezetőkének belügyminiszteri engedéllyel „Csató“-ra változtatta.

— **A bajai választások epilógusa.** A Baja városi II. választó kerületében m. é. december hó 12-én megjelölt törvényhatósági bizottsági tagválasztást — mint arról lapunk több ízben megemlékeztünk — Sárdi János és társa nemcsak megfelebezték a közigazgatási bírósághoz, hanem bünvádi följelentést is tettek Fölker Gusztáv választási elnök, Scheibner Gyula rendőrkapitány és Weisz Nándor tanácsnok ellen, polgárok választási joga ellen elkövetett, illetve büntetett miatt. A m. kir. közigazgatási bíróság a panasz elvetésével a választást igazoltnak mondotta ki most pedig a szabadkai kir. törvényszék f. hó 15-én Polgár József, kir. törvényszéki elnök elnökle alatt tartott ülésben hozott határozattal a további eljárásról szüntette. A határozat indokai a vizsgálat részletes eredményét foglalják magukban és a feljelentésben foglalt vádakot egytől-egyképp megeztölik.

— **Vörhenyjárvány Palánkán.** Palánka tudósítónk írja: Már négy hét óta pusztít a vörheny és bár a baj napról-napra nagyobb arányokat ölt s noha az oly rossz indulatú, hogy ez ideig minden gyermek, a ki abba esett meghalt, — mindeddig semmiféle észrevehető intézkedés nem történt a tovaferjedés megállítására, sőt ellenkezőleg, a vörhenyben elhunyt gyermekeket a legnagyobb pompával, zeneszóval, fényes papi segédlettel véghetetlen kántori énekekkel, énekes és kórusos leányokkal temetik. Igaz ugyan, hogy nem rég a palánkai járás orvosi kara valami értekezletet tartott, de mert annak egyedüli

tárgya a trachoma kimutatások mikénti szerkesztése és rovatolása képezte, attól a vörheny megszűnése nem remélhető. Az is igaz, hogy a községek 800—1000 frtos fertőtlenítő gépek beszerzésére kényszerítettek, de azok most ott rozsdásodnak valami fészer alatt, tehát e részben sem várható segítség. — És járványkórhatat is épített mindegyik község, de csak azért, hogy legyen, nem mintha használni is kellene. Egy apának pl. mind a hat gyermeke rövid 3 hét alatt áldozata lett a vörhenynek, na de mi ez, hisz elég nagy a temető. Egy pár hanttal több vagy kevesebb az nem nagy dolog: És a szülők is meg vannak győződve arról, hogy ez isten rendelése, há ha jobb így. Ferencznek is szegény gyermekeiknek szép temetéseket, lássa a világ, hogy nem sajnálják a pénzt, kerüljön bármibe egy ilyen temetés, de szép legyen. A kántor tanító énekeljen sok verset, az egész község sirjon, a szülők áldozatkészségének láttára. Legyen fehérbe öltözött kórusos lány mentől több. Ha a temetésről ezek is hazaviszik a betegség csíráit, — ki fogja még ével is terjedni? De hát kinek is kellene a népet felvilágosítani? — Ajánljuk e sorokat a megyei hatóság figyelmébe.

— **Értesítés.** A Petőfi ünnepély előkészítő bizottsága felkéri az érdekelteket kedden este a Pest szálloda régi öttermében 8 órakor megjelenni.

— **Meghívó.** A „Kis-Hegyesi nemzeti olvasókör“ 1899. évi július hó 30-án a „Kutai iparos dalárda“ vegyeskara közreműködésével a Nemzeti Kör helyiségeiben bucsu bált rendez. Belépti díj személyenként 50 kr. Műsor. 1. A vadász gyönyöre, Astholz F.-től. 2. Népdalok, Fortuner Elek-től. 3. Tánckardal, Rossini-től. 4. Népegyveleg, Káldy-tól. 5. A vadász bucsuja Mendelssohn-tól.

— **Megbokrosodott lovak.** Ma délelőtt a Hungária előtt elrobogott villamos vonattól megbokrosodtak egy parasztlgazdának lovai. A kocsin ülők kiestek a kocsiból, az egyik súlyosabb sérülést szenvedett.

— **„Ball-nozzle“.** Ezt furcsa nevű jószágot szerezte be az önkéntes tüzoltóságunk, melynek működését Wenczel parancsnok szives volt szerkesztőségünknek bemutatni. A „ball-nozzle“, amerikai találmány és amilyen egyszerű, oly praktikus különösen szoba és színház tűznél. A sugár csőre alkalmazkék és készüléket, mely egy sárgaréz tölcserből áll és a tölcserben egy kaucsuk lapda mozog. A víz amint vastag sugárban megindul a tölcserben levő lapdát találja utban, mely 70 □ méter területű kerek vizifutal képez, melyen a tűz nem csaphat és így a tüzoltók a vizfal mögött kényelmesen dolgozhatnak, vagy például színház tűz alkalmával a a vizfal mögött a közönség távozhatik se füst, se tűz nem éri. A bras-

sói puplikumnál is bemutatják ezt a practikus találmányt.

— **Dunába fult.** Monostorszezi tudosonk írja: Mravunác József, monostorszezi napszámoknak Julius nevű 1 1/2 éves leánykája f. hó 13-án azalatt, míg Mravunác felesége a szomszédságban trécselt, a Dunának egyik mellékágába esett és belefulladt a vízbe. A szerentlen gyermek hulláját az anya találta meg, hosszas keresgélés után.

— **Véletlen baleset.** Temunovics Kálmán és Neorcsics Kálmán helybeli fodrászok tegnap délután főberrel verebészni mentek. Temunovics főberje véletlenül elsült és a golyó hátán találta Neorcsicsot. A sebesülthöz azonnal hívták Dr. Váli orvost de miután az operációt nem lehetett véghez vinni, a sebesültet a kózkórházba vitték. A seb életveszélyes.

— **Megőrült tanító.** Szabadi János jászapáti születésű 22 éves gróf Choltek Vizics pusztán alkalmazott tanító f. hó 16-án megőrült. Fekete József ispán, kinél a szerencsétlen étkezett, reggel még semmit sem vett észre rajta. 8 óra felé kocsira ült, be ment Futlakra, ott a róm. kath. templomban meggyont és megáldozott. Felűnt az ajtatoskodóknak, hogy egész mise alatt az oltár lépcsőjén tartzkodott és ha a többi fölött ő letérdelt, ha mások térdeltek, ő állt föl. Végre mise után látták, hogy nem akar távozni a templomból, felszólították, hogy jöjjön ki, mire az esernyőjével rohant az illetőkre. Erre rendőrökért küldtek, kik nagynehezen bevitték a községébe, hol valóságos őrnagy és tört ki rajta. Nem ismert senkit, még azokat sem, kikkel folyton érintkezett. A szerencsétlent beszéltették Ujvidékre a kórházba, születéig pedig távirati uton értesítették a lesújtó esetről.

Anna bál.

Palics, jul. 23.

Már azt még se hittem volna, hogy az idei Anna bál nem fog sikerülni. Pedig nem sikerült. Nem sikerült, dacára annak, hogy Piros Józsi nagyon szívesen húzta a szép nótákat, mert hisz ő rendezte a bált.

Mikor azt a sok ezer embert ott láttam nyüzsgöni a korzón, akkor attól féltem, hogy szűk lesz a nagyterem a táncolni akaró fiataloknak.

Mikor este lett, rengeteg közönség lept el a nagy verendát és alatta a széles teret: és a bálteremben még kilenc óra után sem indult meg a táncz.

Végre egy vakmerő pár oda állt a cigány elé és megindította a tánczot. Még fél tizenegy óráig ment valahogy a táncz, de ekkor az a szép nagy közönség hirtelen felkelt és csapat, papot mindent elfeledve rohant a villanyos álmához, hogy az utolsó kocsikat elérje.

Szóval esti fél 11 órakor már csak 30—40 bátor bálozót lehetett látni, azokat, akik elhitték, hogy éjfél után 2 órakor az a bizonyos klarinettal meghirdetett villanyos ki-fog-jönni a vendégekért.

A vakmerők meglakoltak: gyalog kellett hazajönniök Palicsról, ami tekintve, hogy a hold szépen világított és a szállási kutyák se okvetlenkedtek sokat — rövid másfél-két órai tartam alatt elég szerencsésen sikerült is némely társaságnak.

Hát bizony-bizony mondom, rossz időket élünk, már mikor az Anna bál se sikerült:

annyira legalább, hogy éjfélig a villanyos vas járhatna.

Csak azt szeretném tudni, hogy az F. klarinét mért hirdette hát, hogy az utolsó villanyos 2 órakor indul.

A második komáromi eset.

A topolyai emberkinzás.

Saját tudósítónktól.

Országszerte borzalommal tárgyalták csak nemrég a komáromi emberkinzás esetét s most párja akadt Topolyán. Egész városban megdöbbenéssel tárgyalták az alábbi esetet, amelyről tudósítónk a következőket írja:

A büneset és letartóztatás.

A topolyai szolgabíróság valamely felmerült gyanu alapján egy tolvajlasi esetből kifolyólag saját pandurái által letartóztatta Berta Péter, Kecskés István, Rákó Farkas zentai és Széll József csókai lakosokat. Valami ellopott ágyneműekről volt szó a mit egy Topolya és Zenta közt fekvő szállásról ismeretlen tettesek elloptak. A gyanu ezen emberekre onnan hárult, hogy ők a topolyai vásár után ezen szállás mellett több kocsi és igen sok utas társaságában elhaladva, megállították a kocsit és ott a szálláson lévő lakóktól a kocsinéléshez szükséges szalmát vásároltak 10 krajczárért. Innen azután rövid idei tartózkodás után több kocsi által követve, — elindultak és meg sem álltak Zentáig.

Ez volt a gyanu ok, ennek alapján tartóztatták le ezen embereket.

Ezek az emberek azt vallották, hogy ők a párnákat 55 frt., illetve 130 forintért eladták Deutsch Mór zentai tollkereskedőnek.

Ezen vallomásra 4 topolyai rendőr érkezett Zentára, akik elmondván Bán Lajos alkaptányának kiküldetésük okát, és Bán ur a helyett, hogy szabályszerűen magához idézte volna Deutsch Mór szepőlőlen multu, becsületes, zentai adófizető polgárt, egy kisbíró kíséretében nyakára küldte a topolyai fegyveres rendőröket és letartóztatta, illetve a legnépesebb utcán keresztül bekeresztelte a város-házhoz.

A városházán fél 9 óratól délutáni fél 1 óráig volt elzárva Deutsch Mór anélkül, hogy Bán alkaptány szükségesnek tartotta volna kihallgatni. Ugy volt a dolog ehatározva, hogy Deutsch Mór ép úgy, mint vádlottársait, vasraverve fogják a topolyai rendőrök beszéltetni Topolyára. Ez nem történt meg, mert időközben Deutsch Mór barátai Dr. Hajdu Dezső ügyvédet bízták meg a védelemmel.

A kinzás és vallatás.

Ezek után áttérhetünk a komáromi esetel jóval fölülmuló, topolyai rendőrök által elkövetett hajmeresztő brutalitásokra.

Berta Péter, Kecskés István, Rákó Farkas zentai és Széll József csókai lakosokat, a topolyai rendőrök Topolyára szállították. És Topolyán megkezdődött a kinzás, ahogy itt következik:

A föntemlítt embereket a topolyai rendőrök első sorban a guzsba kötötték oly módon, hogy kezüket és lábukat össze és egymáshoz kötve, az összeláncolt kezek és lábakon keresztül egy farudat helyeztek el, hogy a földön görnyedt háttal, összezúgorított testtel a földön vonagló embereket, könnyű szerrel, tetszésük szerint vallathassák. Miután az egész dolgról nem tudtak semmit, nem tudtak illetve a topolyai rendőrség szerint nem akartak

vallani, tehát tovább folytatták a vallatási módszert.

A földön guzsba vonagló embereket fölrugták, mely rugás után fejük lefelé lúbak az ég felé meredeztet. Ekkor lehúzták lábukról a cipőket és több mint 4 óra hosszáig keresztül bikacsokkal véresre ütlegelték mezítlén talpukat.

A nek a vádlottak közül már erősen vérzett megdagadt talpa, annak a bajzat, szakállát kisebb csomónként tépték ki.

Az egész műtét alatt, hogy ne ordíthassanak, a vádlottak száját és orlikalkat rongyokkal tömtek be, sőt arcukra is ráültek és úgy verték őket. Csak a véletlen szerencse, hogy egyik-másik meg nem fulladt.

Miután így alaposan elkészítették a vádlottakat, midőn azok kínjaikban a földet harapták, akkor vallomásra jelenkeztek. A rendőrség kénye kedve szerint vallottak, bevallották a lopást és találmora megneveztek az orgazdát Deutsch Mór zentai tollkereskedőnek személyében. Megjegyzendő, hogy a vádlottak közül csupán csak egy ember ismerte Deutschot névről, de vele soha egyik sem találkozott az életben. Ugyszintén Deutsch sem ismerte a vádlottakat.

A vizsgálóbíró előtt.

Érdekes, hogy a vizsgálóbíró azon kérdésére hogyan mertek egy ártatlan embert (t. i. Deutschot) belekeverní a dologba, — az egyik vádlott a következőket válaszolta: „még az édes apámra is ráfogtam volna hogy az irtozatos kinzástól megmeneküljek“

És nyomban kijelentették, a vizsgálóbíró előtt, hogy Deutschot nem ismerik, neki toltat soha, semmiféle nem is adtak el.

Folytatólagosan meg kell említenünk, hogy Deutsch Mór időközben, illeive kedden reggel (f. hó 18-án) Topolyán személyesen jelentkezett. Deutsch Mórral együtt érkezett Topolyára nagybátyja, Deutsch Adolf, zentai dugszagdag földbirtokos, a ki rimánkodva kérte a vizsgálóbíró, hogy eresszék szabadon ártatlan öcscsét. A rimánkodás a vádlottak kedvező vallomása dacára sem használt semmit, sőt az sem használt, hogy Deutsch Adolf ötezer forint készpénz biztosítékot ajánlott fel a vizsgálóbírósnak azon kikötéssel, hogy ha csak 50 kr. lopásban is részes az öcsce, akkor lemond az ötezer forint tulajdonjogáról.

Miúdezen erőlködés nem használt semmit, Deutsch Mór a többi vádlottakkal együtt vasraverve fegyveres csendőrökkel szállították Szabadkára.

Szabadkán 2 teljes napig volt vizsgálati fogságban, míg végre péntek este szabadlábra helyezték, mint teljesen ártatlan embert.

A húsczafatok.

Már pénteki számunkban közöltük az esetet, tudtuk azt is, hogy a topolyai rendőrség minő galád módon bánt el ezekkel a szerencsétlen emberekkel, de bővebb adatokat vártunk. Meglánczolva hozták be Szabadkára a gyanusított tolvajokat és a teljesen ártatlanu megkínzott és megbecstelenített orgazdát.

Amikor a szabadkai törvényszéknél jelentkeztek még akkor is czafatokban lógott le testükről a bőr, tehetetlenül állottak a vizsgálóbíró előtt lagjaikat mozgatni sem bírták. Dr. Barta Antal törvényszéki orvos a folyokról látleletet vett fel, úgy értesülünk, hogy a kir. ügyészség hivatalból fogja az eljárás megindítani a gaz emberkinzók ellen.

Úgy Topolyán mint Zentán óriási a felháborodása rendőrök és csendőrök ellen.